

Ο Γαλαξίας της ψυχής μας

ΚΛΑΥΔΙΑΝΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΗ
ΚΑΛΑΜΑΤΑ ΜΑΡΙΑ

Η παρούσα **εισήγηση** βασίζεται στη διδασκαλία της δημιουργικής μάθησης, καθώς και της διαθεματικής προσέγγισης που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος **ERASMUS +KA2** με θέμα **“Stars in Europe”** κατά το σχολικό έτος 2016-17, αποσκοπώντας στην ανάδειξη της Κοσμολογίας- Αστρονομίας ως επιστημών που ασχολούνται με την Αρχή των Πάντων, και της Ελληνικής Τέχνης, καθώς και της πολύπλευρης προσέγγισης για την κατάκτηση της γνώσης.

Η Αστρονομία (αγγλικά Astronomy, διεθνής όρος από τις ελληνικές λέξεις («άστρον» + «νέμω») είναι η **Φυσική Επιστήμη** που ερευνά όλα τα ουράνια σώματα, όπως άστρα, γαλαξίες, νεφελώματα, πλανήτες -συμπεριλαμβανομένης και της Γης- δορυφόρους, αστεροειδείς, κομήτες και άλλα, τη Φυσική, τη Χημεία, την προέλευση και την εξέλιξη τέτοιων αντικειμένων, καθώς και τα φαινόμενα που συμβαίνουν στον χώρο έξω από την ατμόσφαιρα της Γης

Η Κοσμολογία ασχολείται με τη μελέτη του Σύμπαντος ως ολότητας. Συγκεκριμένα, είναι κλάδος της Αστροφυσικής που εξετάζει το πώς και γιατί γεννήθηκε το Σύμπαν (ή οποιοσδήποτε σχηματισμός το περικλείει), τι υπήρχε ενδεχομένως πριν από αυτό, την εξέλιξή του μέχρι την κατάληξή του και το αν θα υπάρξει κατάληξη.

Τα Κείμενα Νεοελληνικής Λογοτεχνίας (Κ.Ν.Λ.)
στη χώρα μας αποτελούν τα τελευταία χρόνια
αυτοτελή και ανεξάρτητο κλάδο του μαθήματος των
Νέων Ελληνικών. Η χώρα μας διαθέτει (και παράγει)
υψηλής ποιότητας και με παγκόσμια αναγνώριση
λογοτεχνία, οι δημιουργοί της οποίας είναι οι μεγάλοι
και οι πραγματικοί διδάσκαλοι. Επιλεγμένα κείμενα
της παραγωγής αυτής, συμβατά με τους γενικούς
σκοπούς της εκπαίδευσης και με την ηλικία των
μαθητών κατά τάξη μπορούν να αποτελέσουν
πολύτιμο μορφωτικό αγαθό.

Η *διαθεματική διδασκαλία* είναι μια εκπαιδευτική διαδικασία στην οποία ενοποποιούνται δύο ή περισσότερες γνωστικές περιοχές, με σκοπό την αύξηση της μάθησης σε κάθε περιοχή (Cone et al., 1998). Σύμφωνα με τον Jacobs (1989) η διαθεματική διδασκαλία είναι η προσέγγιση γνώσης και προγράμματος που συνειδητά εφαρμόζει τη μεθοδολογία και τη γλώσσα από περισσότερες από μια περιοχές, για να εξεταστεί ένα κεντρικό θέμα, πρόβλημα ή εμπειρία.

Ο *διδάσκων* λειτουργεί ως:

- διαμεσολαβητής της γνώσης
- διευκολυντής και εμπυχωτής στην υλοποίηση του σχεδίου
- έμπειρος ειδικός που οργανώνει τα βήματα της γνωστικής «σκαλωσιάς» πάνω στην οποία οι μαθητές/τριες οικοδομούν τη γνώση.

Οι μαθητές:

- μαθαίνουν να αυτενεργούν
- να προβληματίζονται
- να εκφράζονται ανοιχτά
- να αναπτύσσουν πρωτοβουλίες
- να προσεγγίζουν τη γνώση ομαδοσυνεργατικά για την επίτευξη ενός κοινού στόχου,
- να καταλήγουν σε συμπεράσματα ύστερα από αξιολόγηση των δεδομένων.

ΣΤΟΧΟΙ

α. Γνωστικοί:

- να κατανοήσουν τη διαφορετικότητα των μονάδων μέτρησης μεγάλων αποστάσεων
- να κατανοήσουν την έννοια του άστρου και τα χαρακτηριστικά του
- να αντιληφθούν τη θέση μας και τις διαστάσεις μας στο σύμπαν
- να εξασκηθούν στις τεχνικές της δημιουργικής γραφής
- να είναι σε θέση να εκφράζουν συναισθήματα και να αποτυπώνουν την έντασή τους, επιστρατεύοντας τη συγκινησιακή χρήση της γλώσσας
- να χρησιμοποιούν τα είδη της γλώσσας (κυριολεκτική- μεταφορική), ανάλογα με τις επικοινωνιακές περιστάσεις

β. Παιδαγωγικοί-Αξιακοί

- να ενθαρρυνθούν στη αυτοέκφραση και στην αυτενέργεια, καλλιεργώντας παράλληλα τη φαντασία τους
- να ασκηθούν στη συνεργατική αναζήτηση της γνώσης
- να αξιολογούν την εργασία των συμμαθητών τους, τη δική τους εργασία και να δρουν ανατροφοδοτικά
- να εκτιμούν και να σέβονται τη διαφορετικότητα απαλλαγμένοι από οπισθοδρομικές και ρατσιστικές αντιλήψεις
- να πραγματοποιήσουν παρουσίαση του έργου τους σε αυθεντικές περιστάσεις επικοινωνίας

ΜΕΡΟΣ Α

- Παρουσιάστηκαν οι μονάδες μέτρησης της απόστασης και δόθηκε το έναυσμα για το πώς μετράμε μεγάλες αποστάσεις. (χιλιόμετρα, έτη φωτός, παρσεκ)
- Διατυπώθηκαν ερωτήσεις αστρονομίας (π.χ. «τι είναι άστρο» ή «ποιο είναι το σημαντικότερο άστρο για τη γη»)
- Παρουσιάστηκαν τα χαρακτηριστικά ενός άστρου (διάμετρος, μάζα, θερμοκρασία επιφάνειας, λαμπρότητα) με οπτική παράσταση μέσω εναλλαγής εικόνων
- Προβλήθηκε το βίντεο **“Star Size Comparison 2”** ([Star Size Comparison 2.mp4](#)), με τη μουσική του [Βαγγέλη Παπαθανασίου](#) **“Alpha”**
- Στη συνέχεια ζητήθηκε να εκφραστούν τα συναισθήματα των μελών των ομάδων από το πρώτο μέρος του μαθήματος.

ΜΕΡΟΣ Β

Προβλήθηκε από τη διδάσκουσα ένα *power point* με αποσπάσματα από σημαντικά δείγματα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, όπου *τα άστρα* κυριαρχούν, προσδίδοντας εννοιολογικό βάρος και προσφέροντας αισθητική απόλαυση, με εισαγωγικά σημειώματα και επεξηγήσεις για τη διευκόλυνση της κατανόησής τους

Πιο συγκεκριμένα, προβλήθηκαν:

- ❖ *Ήτανε μία κοπέλα απ' τη Σάμο, Γ. Σεφέρη (από τη συλλογή από λίμερικ, με τον τίτλο "Ποιήματα με ζωγραφιές σε μικρά παιδιά")*
 - ❖ *Ήλιος ο Πρώτος (αποσπάσματα-στίχοι), Ο. Ελύτη*
 - ❖ *Μαντινάδα*
 - ❖ *Τραγούδι γάμου*
 - ❖ *Νανούρισμα*

Στη συνέχεια οι μαθητές προέβησαν στην υλοποίηση ομαδικών δραστηριοτήτων, όπως δημιουργία ποιημάτων, αξιοποιώντας λέξεις – φράσεις από τα κείμενα και εκφράζοντας τα συναισθήματα και τις σκέψεις τους από το πρώτο μέρος της παρουσίασης.

Έπειτα παρουσίασαν τις δημιουργίες τους στην ολομέλεια της τάξης.

Τέλος, έγινε μια γενικότερη και εποικοδομητική συζήτηση σχετικά με τη θέση μας στον κόσμο αυτό, καθώς και τον ρόλο της συνεργασίας των χωρών του πλανήτη στην αποτελεσματική αντιμετώπιση των σύγχρονων παγκόσμιων προβλημάτων.

G. Seferis

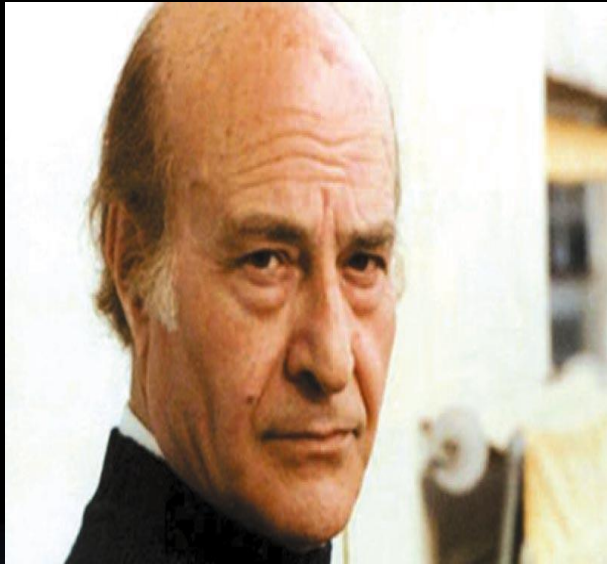
- G. Seferis (Smyrni, 1900 –Athens, 1971) was a Greek diplomat and poet and the first Greek laureate with a Nobel in 1963. He is one of the best Greek poets

*Ήτανε μια κοπέλα απ' τη Σάμο
που έχωσε το δεξί της στην άμμο
και με τ' άλλο το χέρι
εκρατούσε ένα αστέρι*

**There was a girl from Samos
who put her right hand in the sand
And with the other hand held a star**

Odysseas Elytis

(1911 – 1996, Herakleio Crete) was one of our most famous Greek poets who was honored in 1979 with the Nobel of Literature. Many of his poems were made songs and his collections have been translated in many foreign languages.

ΗΛΙΟΣ Ο ΠΡΩΤΟΣ

Στον μυχό της ψυχής μου αράζει στόλος άστρων.
Ένα και δυο: τη μοίρα μας δεν θα την πει κανένας
Ένα και δυο: τη μοίρα του ήλιου θα την πούμ' εμείς.

In the depth of my soul dock a navy of stars
One and two: nobody will tell us our destiny
One and two: we will foretell the sun's destiny.

MANTINADEΣ

- **Madinada is a poem which has two verses It is a mode of impulsive folk locution in many places mostly in Crete, which is famous for its Mandinades...**

**Όλα τ' αστέρια τ' ουρανού ενώθηκαν σε ένα
Σχημάτισαν χαμόγελο και το 'δωσαν σε σένα**

**Απ' όλα τ' άστρα τ' ουρανού στον ουρανό πιο πέρα
είσαι εσύ το πιο λαμπρό ...κάνεις την νύχτα μέρα**

**Δεν κάνω σήμερα ευχές ξέρω πως δεν θα βγουνε
όπως τ' αστέρια χάνονται και 'κεινες θα χαθούνε**

**All the stars in the sky came together as one
They formed a smile and they gave it to you**

**Of all the stars in the sky and to the sky further
away**

You are the brightest...you make the night day

**I won't make wishes today, I know that they will
not come true**

As the stars are lost, they will be lost too

ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΓΑΜΟΥ

Αυτό τ' αστέρι το λαμπρό που πάει κοντά στην
Πούλια

αυτό μου φέγγει κι έρχομαι κόρη μέσ' στην αυλή σου

Σε αυτό το σπίτι που ήρθαμε όλοι είναι μαζεμένοι,
παντρεύεται ο Αυγερινός, την Πούλια κάνει ταίρι
και τα άστρα συμπεθέροι

**This glowing star which goes near the
Pleiades**

**it shines my way as I come daughter, to your
porch**

**This house to which we came, everyone has
gathered**

**The Morning Star is marrying, the Pleiades
are its mate**

And the stars their in-laws

ΝΑΝΟΥΡΙΣΜΑ-Lullaby

Κοιμάτ' αστρί, κοιμάτ'
αυγή, κοιμάται νιο
φεγγάρι, κοιμάται το
πουλάκι μου σαν άξιο
παλικάρι.

Κοιμάτ' η πούλια στο
βουνό κι η πέρδικα στα
δάση, αφήτε το πουλάκι
μου τον ύπνο να
χορτάσει.

**The star sleeps , the dawn sleeps, the
young moon sleeps**

**my little bird (child) sleeps, like a
brave young man.**

**the Pleiades sleeps on the mountain
and the partridge in the woods**

**Leave my young one (little bird) to
his sleep**

Work-sheet

- ❖ **After watching the video express your feelings in writing...**
(use verbs, adjectives, nouns)
- ❖ **Underline from each poem one verse or word which you like more and it has light in three minutes: Copy the underlined verses in whichever order you like to make a short poem. You can make changes, if you want.**
- ❖ **Write 3-4 verses of yours using one word from the lullaby above and from your feelings after watching the video with the stars .**

**ΣΑΣ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ**

